

CECILIA BYSTEDT:

Förväntningar

Det är viktigt med en friare debatt och en högre tolerans för idéer som inte passar dem som gör anspråk på att tillhöra arbetarrörelsen.

Borgerligheten måste våga vara modig och argumentera när den socialdemokratiska maktapparaten pumpar ut slagord om de hemska marknadskrafterna och de förfärliga privatiseringarna. Annars kommer den att förbli opposition.

Cecilia Bystedt studerar samhällsvetenskap och är f d ordförande i Moderat Skolungdom.

Vad händer i Sverige efter den 18 september om vi får en borgerlig trepartiregering? Vad borde hända? Egentligen är det ganska lätt att spekulera om. Man tar de tre partiprogrammen och drar ur de gemensamma nämnarna. Det finns en god chans att de enskilda partierna får sina små profilkraav tillgodosedda genom förhandling med varandra. Sedan är det ganska logiskt att dra ifrån lite av förhoppningarna på grund av grus i beslutsmaskineriet, samt för starka motståndsoptioner i vissa frågor.

Jag tänker inte göra det så lätt för mig. Jag vill spekulera i mera långtgående förändringar. Hur Sverige borde se ut efter flera mandatperioder med en borgerlig regering. Ett borgerligt regimskifte måste betyda mer än det som syns på ytan, de beslut som fattas i Rosenbad och konfirmeras på Helgeandsholmen. Det måste betyda mer än indignerade ledare i socialdemokratiska landsortstidningar och demagogiska utfall på LO's medlemskurser.

Utländskt perspektiv

Jag har en vistelse på två amerikanska sommaruniversitet i färskt minne. Att bevista ett annat land och få insyn i deras politiska system och debatt ger alltid perspektiv på ens egna tankar och idéer. Jag kunde konstatera att jag kommer från en fullfjädrad ankdamm där bara en fråga kan diskuteras i taget och att utrikesnyheter filtreras genom svenska massmedias melittafilter. Men jag slogs framför allt av att jag kommer från ett land där mina åsikter betraktas som radikala, kanske rent av suspekta(!) av den stora majoriteten. I USA var det jag som hade de "mju-

ka" åsikterna. Jag betraktades som socialdemokrat och välfärdsvårare. Det var en helt ny upplevelse att få prata fritt om marknadskrafter och kapitalism utan att få en skur av upprörda påhopp tillbaka. Varför är debatten så väldigt snäv i Sverige? Varför har vi icke-socialister en tendens att bara agera inom det av socialdemokrater uppbyggda välfärds- och politiskt styrda systemet? Det är allt för lätt att föreställa sig att det faktiskt bara är en gradskillnad och inte en artskillnad mellan det socialdemokratiska och det borgerliga blocket.

Krav på borgerligheten

Vilka krav kan ställas på borgerligheten? Jag tror att den viktigaste fiende liberalism och framstegsvänlig konservatism har att slåss mot är människors rädsla för förändringar. Ingenting är en starkare drivkraft för människor än just rädsla. Naturligtvis kan man inte klandra människor i offentlig tjänst för att de blir rädda när de hör pratet om privatiseringar och utförsäljningar.

Naturligtvis kan man inte klandra de tusentals arbetsplatsombuden för att de är rädda för att bli av med sina förmåner och den uppmärksamhet och makt deras ställning ger dem.

Därför att det är i de enskilda människorna som slaget om idéerna står. Det är inte glättiga färgaffischer som övertygar människor. Det är inte ens leende folkpartiledare eller upprörande Ebbe-Carlsson-affärer.

När man befinner sig i öststatsländerna är det svårt att förstå hur människorna finner ro i sin ställning i samhället. Det är som om det kommunistiska systemet har

ett eget liv. Det behöver inte upprätthållas med våld. Men det är inte alls konstigt. För det första är de övertygade om att de lever i det bästa land som går att leva i, befriad från kapitalism. För det andra har alla sin egen lilla förmån. Sin egen lilla kontakt med någon som står högre i hierarkin. De vet vad de har. De har ingen aning om vad de kan få.

Och så länge socialdemokraterna kan diktera människors rädsla och måla upp den glättiga bilden av Folkhemssverige med lingonröda tuvor så kommer borgerligheten att ha problem med att göra några egentliga förändringar i den svenska folksjälen. Om vi inte kan få människor att bli mindre rädda för förändringar så kommer de att hålla sig fast vid det de har.

Friare debatt och mindre politisk styrning

Men vilka förändringar är det som är viktiga? Jag värdesätter en friare debatt och en högre tolerans för idéer som *inte* passar dem som gör anspråk på att tillhöra arbetarrörelsen! Därför att det är alldeles för lätt att legitimera sina åsikter för att man tar på sig "rätt" etikett. Om man har "fel" etikett, eller rent av ingen etikett alls, är det svårt att göra sig hörd, hur kloka åsikterna än är.

Jag värdesätter en mindre politisk styrning. Jag tror nämligen inte att universiteten rasar samman om man lägger ner Universitets- och Högskoleämbetet, eller att det bli mindre bostäder för att Planverket avskaffas. Jag tror inte heller att vi kommer att bli av med all svensk kultur, och i ett nafs översvämmas av USA:s "skräpkommersialism" om vi avskaffar radio- och tv-monopolet.

Jag värdesätter respekt för dem som idag arbetar i den offentliga verksamheten. Det är inte deras arbete som är dåligt. Det är organiseringen i sig. Framför allt är det de många samhällsmonopolen som är oförsvarliga.

Efter 20 års borgerligt styre

Hur kommer Sverige att se ut om 20 år med borgerligt styre, förutsatt att vi slipper krig och miljökatastrofer? Jag väntar med spänning på centerpartiets utveckling. Deras kärnväljare, jordbrukarna, blir allt färre, samtidigt som centerpartiets huvudfråga, miljön, har övertagits av miljöpartiet.

Jag förväntar mig ett medlemskap i EG framåt sekelskiftet. Det kommer vara ett medlemskap som kommer att vara socialdemokratins stora valfråga likt löntagarfonderna har varit 80-talets valfråga för borgerligheten. Jag hoppas innerligt att den typ av generell välfärdspolitik som svenska politiker bedriver nu dör en naturlig död. Det är moraliskt förkastligt att göra människor beroende av välvilliga politikernas bidrag.

Rätten att leva "randigt"

Naturligtvis finns det mycket på min "önskelista". Jag önskar ett Sverige där

det är fullt möjligt att leva "randigt". Vill man vara socialdemokrat och leva från vaggan till graven, från Unga Örnar till Fonus i socialdemokratins skugga skall ingen hindras. Vill man leva ett kommersiellt, kapitalistiskt storstadsliv skall ingen ha rätt att fördöma.

Vill man leva långt bort från allt vad civilisation heter och odla sin egen mat och utbilda sina barn själv skall klåfingriga politiker hålla sig borta. Alla människor har sin värdering om vad som är ett värdefullt och innehållsrikt liv, och ingen har rätt att fördöma någon annan.

Våga vara modig

Men det finns en sak jag värderar högre än allt annat. Något som jag tror är en förutsättning för att de borgerliga partierna skall undgå att bli spratteldockor i det av socialdemokratins uppbyggda maktkonglomeratet. Jag värdesätter mod.

Därför att om borgerligheten inte vågar vara modig och argumentera när den socialdemokratiska maktapparaten pumpar ut slagord om de hemska marknadskrafterna och de förfärliga privatiseringarna, så kommer vi att vara den ständiga oppositionen. Vi kommer att vara de små paranteserna i Rosenbad, som släpps in de valår, då socialdemokraterna gjort en skandal för mycket.